

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΞΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΝΟΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΕΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ, ΙΕΡΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ
1928

Ε.Υ. Δ. 1928 Κ. 111
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Θερμὰς ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν Ὑψιστον εὐχαριστίας διότι κατηξίωσεν ἡμᾶς νὰ εἰσέλθωμεν ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς εἰς τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐκδόσεως τῶν « Ἑπειρωτικῶν Χρονικῶν » μὲ τὸ εὐχάριστον συναίσθημα τῆς ἠθικῆς ἱκανοποιήσεως διὰ ἐπράξαμεν πᾶν τὸ ἀνθρωπίνως δυνατὸν ὅπως ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις καὶ ἐκπληρώσωμεν τὰς ἐξαγγελθείσας ἐπαγγελίας ἐπαφιέμενοι εἰς τὴν εὐμενῆ τῶν ἀναγκαστῶν κρίσιν ἐπὶ τοῦ ἐπιτελεσθέντος ἔργου.

Ἐπὶ τοῦ προγράμματός τοῦ περιοδικοῦ, εὐρέως ἐκτεθέντος εἰς τοὺς προλόγους τῶν δύο προηγουμένων ἐτῶν καὶ πραγματοποιηθέντος ἐν μέρει διὰ τῶν στηλῶν του, οὐδὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν σήμερον. Τὴν χαραχθεῖσαν γραμμὴν θὰ συνεχίσωμεν καὶ κατὰ τὸ τρίτον ἔτος μὴ φειδόμενοι κόπων καὶ θυσιῶν, ὅπως βελτιώσωμεν κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ εἰς ἐμφάνισιν τοῦ περιεχομένου. Ἄλλ' ἀποβαίνει κατὰ τὴν σιγμὴν ταύτην ὑπέρτερον τῶν δυνάμεων ἡμῶν νὰ ἀποκρύψωμεν τὴν ἡμετέραν πικρίαν διὰ τὴν ἐκτὸς ὀλίγων τιμητικῶν ἐξαιρέσεων πλήρη σχεδὸν ἀδιαφορίαν τῶν Ἑπειρωτῶν Λογίων καὶ τῶν Ἑπειρωτικῶν Σωματείων καὶ Ὁργανώσεων. Ἴσως ἐμπεποισμένοι ἐκ τῶν Ἑπειρωτικῶν παραδόσεων ὑπερετιμήσαμεν ἐξ ἀρχῆς μετὰ μείζονος τοῦ δέοντος αἰσιοδοξίας τὴν πνευματικὴν δυναμικότητα τοῦ συγχρόνου Ἑπειρωτικοῦ κόσμου, ἴσως δὲ καὶ διανύομεν περίοδον κοινωνικῆς ἐξελίξεως μὴ παρέχουσαν εὐνοϊκοὺς ὄρους διὰ τὴν ἀναβλάστησιν καὶ εὐδοκίμησιν ἀναλόγων πνευματικῶν προϊόντων· ὅπως δήποτε ὁμοίως εἶναι ἀληθές διὰ ἢ ἀπέναντι τοῦ περιοδικοῦ στάσις τοῦ Ἑπειρωτικοῦ κόσμου δὲν ἀνταπεκρίθη πρὸς τὰς ἐπ' αὐτοῦ στηριχθείσας προσδοκίας. Τοῦτο γεννᾷ βεβαίως ἀπογοήτευσιν, ἣτις θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποβῆ ὀλεθρία διὰ τὴν τύχην τοῦ περιοδικοῦ, εἴν μὴ ἄλλα ἀκαταμάχητα ἐλατήρια ἔπειθον ἡμᾶς νὰ συνεχίσωμεν ἀκάμπτως τὴν ὅλην ἡμῶν προσπάθειαν παρὰ πᾶσας τὰς ἐπιπροσθούσας ἠθικὰς καὶ ὑλικὰς δυσχερείας μέχρις ἐξαντλήσεως καὶ τῆς τελευταίας ἡμῶν πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς ἰκμάδος, μὲ τὴν μυχίαν ἐλπίδα διὰ, ἐν τέλει, θὰ δυνηθῶμεν νὰ θραύσωμεν τὸν ἐπίπαγον τῆς ψυχρᾶς ἀδιαφορίας καὶ νὰ ἀφυπνίσωμεν τὴν ὑπνώπουσαν μὲν ἴσως, ἀλλ' ἀσφαλῶς πάλλουσαν εἰσέτι φιλομουσίαν καὶ φιλοτιμίαν τῆς Ἑπειρωτικῆς ψυχῆς.

Εἶναι δὲ τὰ ἐλατήρια ταῦτα, πλὴν τῆς φυσικῆς σιοργῆς πατρὸς διὰ τὸ πνευματικόν του τέκνον, οἱ κίνδυνοι τοῦ ὁποίου πολλαπλασιάζουσι τὰς δυνάμεις εἰς ἐφρευρετικότητα τοῦ ἀγωνιῶντος διὰ τὴν τύχην τοῦ γεννήτορος· πλὴν τῆς συναισθήσεως τοῦ ἱεροῦ καθήκον-

τος ἀφ' ἑνὸς μὲν τοῦ Ἑπειρώτου πρὸς τὴν ἀτυχοῦσαν σήμερον καὶ σπαραττομένην ἀτυχῆ Μητροπα Πετρίδα, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ Ἱεράρχου πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ παρακαταθήκην, καθήκοντος, ὅπερ ἐπιβάλλει πᾶσαν αὐτοθυσίαν ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι διὰ τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου ἐξυπηρετεῖται κάλλιον παντὸς ἄλλου ὁ ἐπιδιωκόμενος ἱερὸς σκοπὸς τῆς ἀνυψώσεως καὶ εὐημερίας τῆς ἀναξιοπαθούσης χώρας··· πλὴν αὐτῶν πάντων, εἶναι καὶ τιμητικαὶ τιμαὶ καὶ αὐτὸ τοῦτο συγκινητικαὶ ἐκδηλώσεις ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς φύσεως. Οὕτω, λόγου χάριν, ἡ προθυμία ὁμίλου ἀσημῶν βιοπαλαιστῶν, τοῦ λαμπροῦ δηλ. Σωματείου τοῦ Ἑπειρωτικοῦ Συνδέσμου Ἀρτοποιῶν Ἀθηνῶν, ἐγγραφέντος δι' ἑκατὸν σώματα, καὶ ἀνάλογος ἐκδηλώσεις ἄλλων ἐξ' ἴσου ἀφανῶν ἰδιωτῶν ἀλλαχοῦ ἐγκατεστημένων συγκινοῦσιν ἡμᾶς βαθύτατα, ἠπενθυμίζουσαι τὴν ὀβολὸν τῆς χήρας τοῦ Εὐαγγελίου καὶ παρέχουσαι βασίμους ἐλπίδας περὶ εὐεργετικῆς ἀφηνίσεως κάτωθεν, ἐφ' ὅσον ἄνωθεν σχεδὸν μόνον ἀπογοητεύσεις γεννῶνται, μέχρι σήμερον τοῦλάχιστον. Ἐξ' ἴσου ἐνθαρρυντικαί, ἐνισχύουσαι εἰς ἐπιμονὴν μέχρις ἐσχάτων, εἴτιαι αἱ θερμαὶ ἐκδηλώσεις ἡμετέρων καὶ ἰδία ξένων σοφῶν, αἵτινες ὑπὲρ τὴν τυπικὴν ἀβρότητα ἀποπιέουσιν ἀληθῆ καὶ ἄδολον ἐνθουσιασμόν διὰ τὸ ἐπιδιωκόμενον καὶ ἐν μέρει ἐπιτελούμενον ὑπὸ τῶν «Ἑπειρωτικῶν Χρονικῶν» ἔργον.

Ὡς δεῖγμα τῶν ἐκδηλώσεων τούτων παραθέτομεν ἐνταῦθα ἐν μεταφράσει ὀλόκληρον τὴν ἐπιστολὴν τοῦ γνωστοτάτου παρ' ἡμῖν ἀοιδίμου Γουσταύου Φουζέρ, ἥτις, πλὴν τῆς παροιμιώδους γαλακτικῆς ἀβρότητος, περιέχει καὶ δείγματα τοῦ ἀκραιφνοῦς φιλελληνισμοῦ τοῦ ἀτυχῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐκλιπόντος διαπρεποῦς σοφοῦ:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ἀρχαιολογικὸν Ἰνστιτούτον

Ἐν Παρισίοις τῇ 17ῃ Ἰουλίου 1927

Σεβασμιώτατε,

Ἔχω τὴν μεγάλην τιμὴν καὶ τὴν ζωντανὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς βεβαιώσω τὴν λήψιν τῶν δύο ἐτῶν τοῦ νέου περιοδικοῦ «Ἑπειρωτικὰ Χρονικά», ἀναληφθέντος καὶ δημοσιευομένου ὑπὸ τὴν ὑμετέραν προστασίαν. Ἡ τόσον εὐγενὴς ἀποστολὴ τοῦ ἐξόχου τούτου δημοσιεύματος μοὶ ὑπενθυμίζει κατὰ τὸν γοητευτικώτερον καὶ διδακτικώτερον τρόπον ὅτι ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ λάβω κατὰ τὸ 1919 τὸ δίπλωμα τοῦ ἐπιτίμου δημότου Ἰωαννίνων. Δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ εὐχαριστήσω ἀρκούντως τοὺς ὑπερόχους ἐργάτας τοῦ περιοδικοῦ τούτου, τοῦ ἀφιερωμένου εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἑπείρου, διότι ἔσχον τὴν γενναίαν σκέψιν νὰ ἐνθυμηθῶσι τὴν

βραχυτάτην μου παραμονήν εἰς τὴν ὠραίαν των πρωτεύουσαν. Παρέχοντές μοι οὕτω τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπαναζήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν μνημείων, τῶν τοκείων καὶ τῶν παραδόσεων τῆς εὐγενοῦς των ἐπαρχίας, τῆς ἀποδοθείσης εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπλήρωσαν μεγάλως τοὺς πόθους μου ὡς ἀρχαιολόγου, ἱστορικοῦ καὶ φιλέλληρος.

Εἰς τὰς εὐχαριστίας μου, τὰς ὁποίας ἡ καρδία μου ἀπευθύνει πρὸς αὐτοὺς ἐν πάσῃ συμπαθείᾳ, ἔχω τὸ εὐχάριστον καθήκον νὰ προσθέσω τὰ εὐκρινέστατα συγχαρητήριά μου ὡς ἑλληνιστοῦ ἐξ ἐπαγγέλματος πρὸς τοὺς σοφοὺς συντάκτας τοῦ ἔργου τούτου, ὅπερ περιποιεῖ εἰς αὐτοὺς μεγάλην τιμὴν.

Καλῶς συντεταγμένον, πλούσιον εἰς ἄρθρα καὶ μελέτας ἀκριβεῖς καὶ ποικίλας, ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην κατὰ τρόπον διδακτικώτατον τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν μιᾶς χώρας ἐνδόξου, ἐνὸς λαοῦ ὑπερόχου, μιᾶς χώρας ἀσυγκρίτως ὠραίας.

Οὐδὲν περιλείφθη ἀπὸ ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ ὅπως καταστήσῃ γνωστὴν καὶ ἀγαπητὴν τὴν Ἑπειρον ὑφ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἀπόψεις. Ἀποτελεῖ μνημεῖον διαρκὲς ἐγερεθὲν εἰς τὴν δόξαν τῆς ὑπὸ τῶν ἐκλεκτοτέρων τῶν τέκνων τῆς, καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης προσθέτει αὐτὸ τοῦτο, διὰ τῆς ἰδικῆς του ἀξίας, ἐν τεκμήριον χαρακτηριστικὸν τῆς ὑψηλῆς μορφώσεως τῶν διανοουμένων Ἑπειρωτῶν τῆς παρούσης γενεᾶς.

Εὐαρεστήθητε, Σεβασμιώτατε, νὰ δεχθῆτε τὰ βαθύτατα σέβη μου καὶ τὴν μεγάλην μου εὐγνωμοσύνην.

ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΦΟΥΖΕΡ

Μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Γαλλίας,
Καθηγητῆς τῆς Ἀρχαιολογίας εἰς τὴν Σορβόνην *

Ἐπὶ τοιούτων ἐλατηρίων ὠθούμενοι καὶ ἀπεκδεχόμενοι τὴν προστασίαν τῆς θείας Προνοίας, ἣτις οὐδέποτε ἐγκαταλείπει τοὺς εἰς αὐτὴν πιστεύοντας καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐργαζομένους, διαδηλοῦμεν ἅπαξ ἔτι τὴν στερεὰν ἡμῶν ἀπόφασιν ὅπως συνεχίσωμεν ἀκάμπτως τὴν ἐπίπονον

UNIVERSITÉ DE PARIS
FACULTÉ DES LETTRES
Institut d'Archéologie

Paris, le 17 Juillet 1927.

Très-Saint Père,

J'ai le grand honneur et le vif plaisir de vous accuser réception de deux années de la nouvelle revue «*Ἑπειρωτικά Χρονικά*», entreprise et publiée sous vos auspices. L'envoi si gracieuse de cette excellente publication me rappelle de la façon la plus charmante et la plus instructive que j'ai eu l'honneur de recevoir en 1919 le brevet de citoyen honoraire de Janina. Je ne saurais

προσπάθειαν πρὸς συνέχισιν τῆς ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ, ἐνελπιστοῦντες διὰ τὴν ἐπωδύνωσιν μὲν, ἀλλὰ σταθερῶς προϊούσῃ ἐθνικῇ καὶ κοινωνικῇ ἡμῶν ἀναρρώσει θὰ ἀφυπνισθῇ ἐπὶ τέλους καὶ ἡ Ἑπειρωτικὴ φιλοδοξία καὶ φιλοτιμία καὶ θὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸ περιοδικὸν τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς τὸν προορισμὸν αὐτοῦ ἀξιοπρεπῆ ἐμφάνισιν καὶ συντήρησιν.

Ἐν τέλει αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εὐχαριστήσωμεν θερμῶς καὶ ἐντεῦθεν πάντας τοὺς ὁποσδήποτε λόγοις καὶ ἔργοις συντέλεσαντας εἰς τὴν πρόοδον τοῦ περιοδικοῦ.

† Ο ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

remercier trop sincèrement les éminents promoteurs de ce périodique consacré à la gloire de l'Épire d'avoir eu la généreuse pensée de se souvenir de mon trop court passage dans leur belle capitale. En m'offrant le moyen de revivre avec eux, parmi les monuments, les paysages et les annales de leur noble province restituée à la Grèce, ils ont largement comblé mes vœux d'archéologue, d'historien et de philhellène.

A mes remerciements, que leur adresse mon cœur en toute sympathie, j'ai l'agréable devoir d'ajouter les compliments bien sincères de l'helléniste professionnel à l'adresse des savants rédacteurs de ce recueil qui leur fait grand honneur. Bien composé, riche en articles et en études précises et variées, il évoque de la façon la plus instructive le passé et le présent d'un pays glorieux, d'un peuple magnifique, d'une terre incomparablement belle.

Rien n'est omis de ce qui peut contribuer à faire connaître et aimer l'Épire sous tous ses aspects. C'est un monument durable élevé à sa gloire par l'élite de ses enfants, et, à ce titre, il ajoute lui-même, par sa propre valeur, un témoignage significatif de la haute culture des générations actuelles de l'élite épirote.

Veillez, Très-Saint Père, agréer les plus respectueux hommages de ma profonde gratitude,

GUST. FOUGÈRES

Membre de l'Institut de France
professeur d'archéologie à la Sorbonne